Opłatę pocztową uiszczono ryczałtem

KURJER FILATELISTYCZNY

ORGAN POLS. ZWIĄZKU AKAD. FILATEL. | ORGAN POLS. KLUBU FILATELIST.

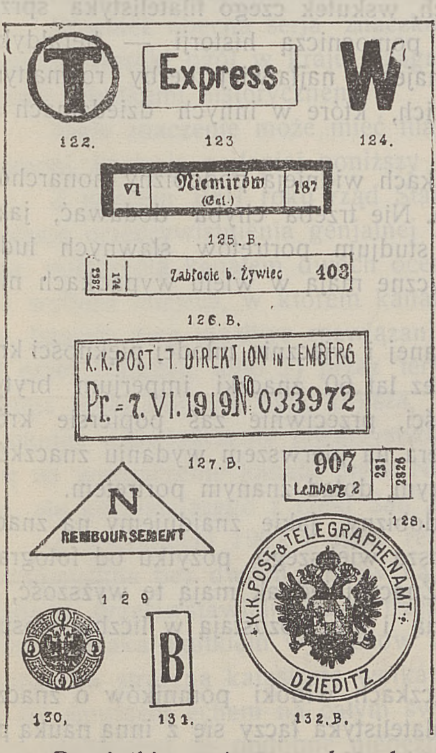
REDAKCJA I ADMINISTRACJA
LWÓW, ul. Kurkowa L. 5/Ip.
P. K. O. WARSZAWA Nr. 152.836.

Cena egzemplarza
35 gr.

Prenumerata roczna:
w kraju: 3·50 zł. półr. 2 zł.
zagranicą roczna 5 zł.

Wydawca: JERZY ZADUROWICZ

ROK V. LWÓW, 10 kwietnia 1928. Nr. 51/52.

Pamiątki pocztowe po b. zaborze austrj.: Nalepki na listy wartościowe, na paczki za pobraniem, na workowniki, przekazy pieniężne, dopłaty, pieczęcie dyrekcyjne oraz pieczątki do zaklejania korespondencji austrj. pochodzenia.

M. H. Terlinden.

Filatelistyka jako nauka pomocnicza historji.

(z francuskiego przełożył Fr. Z.).

(Dokończenie*)

Przechodząc z historji politycznej do ekonomicznej, przekonamy się i tutaj o usługach, jakie oddaje nam filatelistyka.

W drugiej połowie XIX stulecia filatetistyka pozwalała na poznanie ewolucji systemów monetarnych różnych państw w sposób bardziej przystępny od swej starszej siostry numizmatyki.

Oto widzimy w Niemczech za pośrednictwem znaczków, że grosze Niemiec północnych i „kreucery" Niemiec południowych zlały się w nowy system monetarny, obejmujący marki i fenigi.

Poza napisami, znajdującemi się na znaczkach, studjum samych rysunków nie jest do pogardzenia. Często zdarza się, że ozdoby na znaczkach ujęte są w formę motywów, zaczerpniętych z godeł i herbów narodowych, wskutek czego filatelistyka sprzęga się z nową umiejętnością pomocniczą historji — heraldyką. Przez znaczki pocztowe poznajemy najłatwiej herby rozmaitych państw, a zwłaszcza zamorskich, które w innych dziedzinach są nader rzadko spotykane.

Bardzo często na znaczkach widnieją podobizny monarchów oraz wybitnych mężów stanu. Nie trzeba chyba dodawać, jakie znaczenie ma dla historyka studjum portretów sławnych ludzi, które jako dokumenty historyczne mają w wielu wypadkach niezrównaną wartość.

Podobizna wyidealizowanej i wiecznie młodej piękności królowej Wiktorji, zdobiącej przez lat 60 znaczki imperjum brytyjskiego, niema zbytniej wartości, przeciwnie zaś popiersie króla Leopolda I, ryte przez Wienera na pierwszem wydaniu znaczków belgijskich, jest jego najlepszym, dotąd znanym portretem.

Możnaby sądzić, że podobizny, jakie znajdujemy na znaczkach pocztowych, nie przynoszą większego pożytku od fotografji lub portretów malowanych. Znaczki jednak mają tę wyższość, że docierają wszędzie z łatwością i nie pozostają w liczbie stosunkowo ograniczonej.

Często widzimy na znaczkach widoki pomników o znaczeniu historycznem. I znowu filatelistyka łączy się z inną nauką pomocniczą historji — archeologją. Każdy filatelista zna sfinksa i piramidy, umieszczone na znaczkach Egiptu, jak również staro-

*) Początek artykułu w N-rze 45.

żytne wazy i rzeźby spotykane na znaczkach Krety i Grecji. Obok jednak tych reprodukcyj, które stały się już prawie banalnemi, widzimy czasem na znaczkach pomniki historyczne bardzo ciekawe. Do takich należą hale w Ypres i Louvain, dzwonnica w Dinard i ratusz w Termonde, których widoki umieszczono na znaczkach belgijskich. Każdy zbieracz patrząc na stronę swego albumu, gdzie widnieją owe cenne dzieła sztuki, zniszczone na początku wojny światowej przez barbarzyńskie wojska niemieckie, będzie mógł sobie urobić opinję o stanie umysłowości tego narodu w r. 1914.

Również obecna serja znaczków kursujących w Polsce zapoznaje szeroki ogół w kraju i zagranicą z naszemi najpiękniejszemi zabytkami historycznemi.

Jakie znaczenie może mieć filatelistyka dla historji ekonomicznej, ilustruje najlepiej poniższy przykład.

Z końcem 1901 roku rząd Stanów Zj. Ameryki Półn. powziął decyzję urzeczywistnienia genjalnej koncepcji Ferdynanda Lessepsa: połączenia kanałem dwóch oceanów, wahając się jednak co do wyboru miejsca, w którem kanał ów miał być poprowadzony. Istniały dwa możliwe rozwiązania: 1) przeprowadzenie kanału przez Panamę, albo 2) przez terytorjum republiki Nikaraguy. Droga przez Panamę była krótsza, lecz bardzo przykry klimat i smutne doświadczenie towarzystwa francuskiego przechyliły opinję na wyznaczenie kanału przez Nikaraguę, wprawdzie dłuższego, ale korzystającego z rzeki San Juan i licznych jezior.

Z początkiem 1902 r. Izba reprezentantów oświadczyła się jednomyślnie bez dwóch głosów na korzyść Nikaraguy. Obrońcy Panamy przeciwstawiali obawę trzęsienia ziemi nad brzegami jeziora Manaka skutkiem wybuchów wulkanu Momotomba i wskazywali na straszną katastrofę wulkanu na Martynice, która odbiła się smutnem echem na całym świecie. Lecz prezydent Nikaraguy oświadczył, że podobne niebezpieczeństwo nie istnieje, gdyż od r. 1835 żadnego wybuchu wulkanicznego na terytorjum republiki nie skonstatowano. Wtedy główny rzecznik i obrońca sprawy Panamy, Bunau Varilla, znalazł dokument urzędowy, zdolny

do złamania oświadczeń prezydenta Zelay'i. Rzeczpospolita Nikaragua wydała w r. 1900 serję znaczków pocztowych, przedstawiających właśnie widok na jezioro Manaka wraz z wulkanem Momotombo, wyrzucającym wspaniały pióropusz dymu. 10 czerwca 1902 r. Bunau Varilla wysłał każdemu senatorowi amerykańskiemu egzemplarz tego znaczka wraz z dopiskiem: „dowód urzędowy czynności wulkanu w republice Nikaragua". Uderzenie było potężne. Senat uchwalił 19 czerwca większością 8 głosów „Spoover bill", przyznający pierwszeństwo Panamie P. Bunau Varilla znalazł jeszcze 500 egzemplarzy dla wysłania ich każdemu z posłów. W rezultacie Izba zgodziła się jednomyślnie na „Spoover bill" senatu.

Pozostają jeszcze do omówienia znaczki, przeznaczone do upamiętnienia wypadków historycznych i te najbliżej dotykają historji. Jedną z najbardziej ciekawych seryj tego typu jest wydanie Stanów Zjednoczonych w czterechsetną rocznicę odkrycia Ameryki. W serji rysunków nader artystycznie wykonanych zilustrowano historję całej podróży Krzysztofa Kolumba, od chwili odbicia od brzegu aż do triumfalnego powrotu na dwór hiszpańskiej królowej Izabelli.

W ten sposób podjęta filatelistyka nie jest już więcej niewinną manją zbieraczy, bawiących się nalepianiem na kartkach swych albumów małych kolorowych kwadracików papieru, lecz jedną z nauk pomocniczych historji, która może być śmiało postawiona obok swej starszej siostry — numizmatyki.

WSZECHPOLSKA

WYSTAWA FILATELISTYCZNA

3. V.-13. V. 1928.

W dniu otwarcia wystawy ukaże się serja znaczków pamiątkowych, wydana przez ministerstwo poczt i telegrafów.

Znaczki powyższe, wydane będą w postaci bloczków, w ilości

20.000 sztuk, zawierających dwie wartości znaczków, a mianowicie 1 zł. z podobizną p. Prezydenta I. Mościckiego i 50 gr. z podobizną p. Marszałka J. Piłsudskiego, obydwa w jednym kolorze i na jednym bloczku. Sprzedaż wymienionych znaczków dokonywać się będzie wyłącznie w urzędzie pocztowym na wystawie z tem, że nabywca będzie uprawniony do kupna jednego bloczka znaczków na każdy bilet wejściowy.

Urząd wystawowy będzie miał swój własny kasownik z odpowiednim napisem.

Aby dać możność osobom zamieszkałym na prowincji nabycia wyżej wymienionych znaczków, Komitet wykonawczy upoważnia swego członka p. Włodzimierza Rachmanowa do przyjmowania zamówień na powyższe znaczki od osób zamiejscowych po cenie sprzedajnej, t. j. po 3 zł. za parkę plus koszta przesyłki. Wszelkie zamówienia oraz wpłaty należy kierować wyłącznie do p. Włodzimierza Rachmanowa, Warszawa, ul. Piękna 2 m. 5, Konto P. K. O. Nr. 1813. Znaczki mogą być również przesłane na listach zaadresowanych, nadanych w urzędzie wystawowym, a więc będą skasowane kasownikiem wystawowym. W tym wypadku koszta przesyłki są zbyteczne.

Wystawa otwarta będzie dla publiczności codziennie od godz. 10 do 22. Cena wejścia zł. 1, gr. 50. Dla uczniów szkół średnich 50 gr.

Za najlepsze eksponaty przeznaczone będą nagrody w postaci plakiet, dyplomów i listów pochwalnych. Dla młodzieży wyznaczone będą specjalne nagrody w przyborach filatelistycznych lub znaczkach.

Do oceny eksponatów Komitet zaprosi Sąd Konkursowy, którego decyzje są bezapelacyjne.

Wiadomości bieżące.

Do numeru niniejszego dołączamy w formie 4-stronicowego dodatku dalszy ciąg „Pamiątek Pocztowych po b. zaborze austrj.“

Następny numer „K. F.“ pojawi się 15 maja br. i będzie zawierał między innemi *szczegółowy opis wszechpolskiej wystawy filatelistycznej*, której otwarcie nastąpi, jak wiadomo w d. 3 maja br.

Przegląd nowości oraz dalszy ciąg „Konfliktu polsko-gdańskiego“ z braku miejsca zamieścimy dopiero w zeszycie majowym.

W administracji K. F. można nabyć: komplet K. F. Nr. 1-50 bogato ilustrowany z wszystkimi dodatkami (wraz z przesyłką) 21·50 zł., to samo oprawione (wraz z przesyłką) 25·— zł.

Ogłoszenia.

Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

Zbieracze! **Kupcy!**

Jeżeli chcecie korzystnie znaczki zamienić, sprzedać lub kupić to musicie być członkami

Związku przesyłek okrężnych

„GLOBUS“

Wiedeń II (Austrja) Zirkusgasse 37.

(korespondencja w jęz. niemieckim, francuskim i rumuńskim),

który daje każdemu wiele okazyj do zamiany, kupna i sprzedaży!

1) Zamiana:

a) bezpośrednia, którą nawiązać można z członkami związku. Ponieważ zaś „GLOBUS“ posiada już obecnie 300 członków w 16 krajach, każdy więc ma najlepszą sposobność nawiązania stosunków wymiennych z rozmaitemi krajami. Lista członków ukazuje się w każdym n-rze pisma związk. — **b) pośrednia:** przez dostarczenie znaczków wyklejonych w zeszytach do przesyłek okrężnych, kwoty zaś uzyskane za sprzedane znaczki będą wpisane na konto danego członka, w której to wysokości będzie on mógł zakupić znaczki z przesyłek mu nadesłanych.

2) Sprzedaż:

Który z członków chce znaczki sprzedać, powinien przesłać je w zeszytach z dopiskiem: „Barauszahlung erwünscht“ (płatne w gotówce). Warunki są następujące: Ceny należy oznaczać netto w mk. niem. lub fr. franc. (Yvert). Każdy zeszyt musi być pełny bez próżnych pól. Uprasza się tylko o znaczki lepsze. Zeszyty pozostają w obiegu przynajmniej 3 miesiące. Przesyłka należytości następuje równocześnie ze zwrotem zeszytu, przyczem potrąca się pewien procent na pokrycie kosztów administracji. Wynosi on:

przy zeszytach, z których nic nie sprzedano		—·30 mk. niem.
„ „ „ sprzedano za mk. (fr.)	1·—	. . . 25%
„ „ „ „ „ „	5.—	. . . 20%
„ „ „ „ „ „	50·—	. . . 15%
„ „ „ „ „ „	80·—	. . . 10%
„ „ „ „ „ „	100.—	. . . 5%

Większe przesyłki ze strony kupców są pożądane.

3) Kupno:

W kupnie pośredniczą przesyłki okrężne. Każdy członek może otrzymać w miesiącu wiele podobnych przesyłek. Zakupione znaczki muszą być natychmiast zapłacone gotówką, którą należy przesłać w liście poleconym wraz z odnośnemi zeszytami.

Przytem musimy zwrócić uwagę, że otrzymujemy od przeszło 100 członków oraz wielu kupców wspaniałe a przytem tanie wybory, które są do dyspozycji każdego członka.

W końcu zawiadamiamy, że sporządziliśmy regulamin

Wymiany nieużyw. znaczków pocztowych

na podstawie którego każdy członek może otrzymać

znaczki obiegowe różnych państw **po cenie nominalnej.**
Wkładka na rok 1928 wynosi dla Polski 8 zł.+2 zł. wpis.
Każdy członek utrzymuje **bezpłatnie** pismo związkowe.

Odciąć! Odciąć!

Karta zgłoszenia.

Podpisany zgłasza się na członka Międzynar. Zw. Przes. Okręż. „Globus“. Wkładka roczna wraz z wpisowem (10 zł.) w załączeniu. (Obce waluty po kursie dziennym).

....
(referencje) własnoręczny podpis

....
data dokładny adres (czytelnie)

UWAGA: Wszelkich wyjaśnień udziela się po nadesłaniu znaczka na odpowiedź, członkom zaś bezpłatnie.

„Centrofil“ Lwów Kurkowa 5

PKO Nr. 152.836. — — **poleca:** — — PKO Nr. 152.836.

(w nawiasach Nr. katal. Yverta 1928, ×=używ.)

Levant rosyjski 1909 5 pa.—10 pi. 14 serji: Beyruth, Konstantynopol, Dardanele, Jerusalem, Jaffa, Kerrasunde, Metelin, Athos I i II, Rizeh, Saloniki, Smyrna i Trebizonde. Razem 98 wart. **Cena 52 zł.**

	za . . . 1	10
Levant rosyjski 1910 5 pa-10 pi 13 wart. (160-172)	3·—	27·—
1913 20 pi/2 rb. (187)	1·40	
1913 30 pi/3 rb. (188)	2·50	
1919 8 pi/30 pi (235-240)	1·60	14·—
1903 20 pa/4 k. (29)		1·20
1903 2 pi/20 k. (30 a)		5·50
Rosja 1913 jubil. 1 kop.-5 rb. × kompl.	8·50	
„ 1 kop.-5 rb. × „ dziurkow.	2·50	
1909/17 1 rb., 5, 7, 10 ząbk.		3·—

Mieszanki:

	za . . . 1	10
1000 zn. miesz. Europy	2·50	20·—
1000 zn. „ Polski	2·—	15·—
1000 „ „ „ tylko dopłat. i urzęd.	6·—	45·—
100 „ „ Ukrainy (wys. wart katal.)	3·—	25·—
100 „ „ Gdańska	1·50	12·—

Każdy inny:

Azja	25	różn.	—·40 zł.
„	50		1.20 „
Belgja	100	„	2.50 „
Belg. Pakiet.	50	„	2.— „
„ Kongo	10	„	—.65 „
Bośnia	25	„	1.— „
Bułgarja	50	„	1.20 „
„	100	„	3.75 „
Danja	25	„	—.30 „
Gdańsk	100	„	2.25 „
Grecja	50	różn.	2.50 zł.
„	100	„	6.50 „
Holandja	50	„	1·30 zł.
Islandja	10	„	—.75 „
Jugosławja	100	„	4.80 „
Luksemburg	10	„	—.30 „
Portugalja	100	„	5.— „
Siam	15	„	1.20 „
Szwajcarja	75	„	3.50 „
W. Brytanja	50	„	2.50 „
Zamorskie	500	„	15.50 „
Poł. Amer. wydania Seebeka	100	„	7.50 „

koszta przesyłki osobno — 80 gr. 1 zł. i 1.30 zależnie od ilości zn. Wysyłka następuje dopiero po wpłaceniu całej należytości na konto P. K. O. Warszawa Nr. 152.836.

WYBORY znaczków całego świata wysyłamy za złożeniem kaucji lub podaniem pierwszorzęd. referencji. Koszta w obie strony ponosi odbiorca.

Taryfa ogłoszeniowa (Prix des annonces, Anzeigentarif):

1/1 str. (page, Seite) — 20·- zł. (Fr. suis schw. Fr.), 1/2 — 11·- zł., 1/3 — 8·, 1/4 — 6·- zł., 1/6 - 5·- zł., 1/8 — 3·50 zł. Drobne ogłoszenia (petites annonces, kleine Anz.): słowo (mot, Wort.) = 0·05 zł. (Fr. suis. schw. Fr.)

Najmniejsze ogłoszenie 1·— zł.

Opust (rabais, Rabatte): 3 × 5%, 6 × 10%, 9 × 15%, 12 × 20%

NADZWYCZAJNA OKAZJA!

dla poważnych zbieraczy

nabycia znaczków po cenach konkurencyjnych!

Rosja Sowiecka nieuż.

Nr. Yverta		szt.	zł.
159-63	Nadr. czerw.	5	6·25
"	" czarny	5	3.90
153-6	Wołga głodowa	4	7·50
176-9	Rostów "	4	11· –
175	45 rb. lotniczy	1	8·50
213-215a	„Filat. pracuj."	6	53·20
148-151	Ukraina głod.	4	3·20
223-6	Wystawa □	4	3 —
227-30	" ząbk.	4	6·50
278-81	lotnicze nadr.	4	4·10
180-4 / 180 a	„Filatelja dzieciom" kpl.	6	225·—
282-6	Leningrad-Powódź	5	16·75
328-31	Mauzoleum □	4	7·20
332-5	" ząbk.	4	7·20
340-1	Jub. Akademji	2	1·60
338-9	Popow	2	2·20
348-50	Rewolucja □	3	3·90
351-3	" ząbk.	3	2·30
342-4	Dekabryści □	3	3·90
345-7	" ząbk.	3	2·30
365-80	8 kop. prow. na zn. dopł. kpl.	16	9·50
381	Esperanto jub.	1	1·05
	Lotn. nowe 10 i 15 k.	2	1·80
	10-lecie Rosji sow. kpl.	7	6·25
	" armji czerw.	4	5·40
336-7	Lenin 5 rb., 10, używ.	2	24·30
1-8	dopł. nadr. kpl.	9	10·60
9	1/100 rb. dopł.	1	2·20

Nr. Yverta		szt.	zł.
10-16	dopł. bez wod. zn.	7	3·76
17-23	" z " "	7	3·75
1-14	Olsztyn I wyd. kpl.	14	3·20
15-28	" II " "	14	6·50

Marienwerder - Kwidzyń

11-24	I wyd. kpl.	14	14·90
1-6	prow. nadr.	6	128·-
7-10	" " 1-5 mk. 4	4	14·90
26-29	" "	4	3·25
30-43	Plebiscyt kpl.	14	14·90
48-58	Górny Śląsk Pleb.	11	10·50

Bawarja 1911

76-91	Luitpold kpl.	12	60·—

Poczta niem. w Belgji

1-9	I wyd. kpl.	9	17·50
10-25	II " "	16	42·50
26-37	III " " (Etappe)	12	17·50

Ostatnie nowości

Litwa kowieńska

234-6	Lotnicze 20-60c.	3	1·60
237-69	Dobrocz. ze ze złotym i srebr. nadr.	22	13·50
269-72	Basanowicz żał.	4	1·90
	10-lecie Litwy kpl.	7	3·75
	Łotwa 10-lecie kpl.	5	5·40
	Estonja " "	5	2·50
	Belgja dobr. 27	5	4·60
180-4	Holandja 27 Czerw. Krzyż	5	3·—
	Holandja Olimpjada 1928	8	5·—

Ceny rozumieją się się netto. Wpłaty proszę uskutecznić na moje konto w P. K. O. Warszawa 80·053. Przy większym odbiorze zapłata może być rozłożona na raty. **Inne znaczki wysyłam w moich wyborach** za podaniem referencji lub zawodu.

J. Miller - Grodno, Mieszczańska L. 1.

Handel znaczków poczt. (zał. w r. 1915)

Redaktor odpow.: Jerzy Zadurowicz. Z drukarni J. Landesberga w Złoczowie.